

Válaszaikat az 01 – 32 számú kérdésekre piktogrammal jelöljék az 1. számú válaszdőlapon!

1. számú idézet

„Es mend paradisumben volou gyimilsiktűl mundá neki élnie. Héon tilutoá üt igy fa gyimilsétűl. Gye munduá neki, méret nüm eneik. „Isa, ki nopun emdül oz gyimilstűl, halálnek haláláal holsz”.

01 Az 1. számú idézet az első összefüggő magyar szövegből származik, amely a Pray-kódexben található. Válassza ki azt a középkori nyelvemléket, amelyikből az idézet származik!

- (A) Halotti Beszéd és Könyörgés (B) Gyulafehérvári sorok
(C) Ómagyar Mária-siralom (D) Tihanyi Apátság alapítólevele

02 Állapítsa meg, hogy melyik az a 13. századból való, több mint kétszáz diákéneket tartalmazó gyűjtemény, amelynek egyik remeke a ma is gyakran elhangzó ballagási ének a *Gaudeamus igitur*...!

- (A) Ez egy provenszál nyelvű trubadúrköltemények gyűjteménye, az *Alba*.
(B) Ez egy egyszólamú, latin szövegű gregorián énekek gyűjteménye.
(C) Ez a latin nyelvű vágánsköltemények gyűjteménye, a *Carmina Burana*.
(D) Ez Siegfried kalandjait, Krimhilda iránti szerelmét tartalmazó *Nibelung-ének*.

03 1348-ban a pestisjárvány elől egy vidéki villába menekül hét nő és három férfi, ahol történeteket mesélnek egymásnak. A társaság tagjai minden nap egy „királyt” választanak. A tíz napra elosztott száz elbeszélésben furcsa históriák, régi mesék, pletykák elevenednek meg. E remekmű címe és szerzője:

- (A) Gogol: *Holt lelkek* (B) Boccaccio: *Dekameron*
(C) Camus: *A pestis* (D) Lewis Carroll: *Alice Csodaországban*

2. számú idézet

„Férfiúróól szólj nékem, Múzsza, ki sokfele bolygott
s hosszan hányódott, feldűlván szentfalu Tróját, ...”

04 A 2. számú idézet szerzője és a mű címe:

- (A) Vergilius: *Aeneis* (B) Ovidius: *Metamorphoses*
(C) Szophoklesz: *Oidipusz király* (D) Homérosz: *Odüsszeia*

05 Jelölje meg azt az állandó eposzi kelléket, amelyik a 2. számú idézetben fellelhető!

- (A) enumeráció (seregszemle) (B) propozíció (témamegjelölés)
(C) deus ex machina (isteni beavatkozás) (D) peroráció (utóhang)

06 Ismerje fel a művet az alábbi rövid bemutatás alapján:

Akhilleusz rabnőjét a görög sereg fővezére, Agamemnón elveszi. Akhilleusz ezért éktelen haragra gerjed, s magára hagyja a Tróját ostromló sereget.

- (A) Homérosz: *Iliász* (B) Szophoklész: *Elektra*
(C) Vergilius: *Aeneis* (D) Homérosz: *Odüsszeia*

5. számú idézet

„Mi célja a világnak?
Boldogság! s erre eszköz? a szabadság!”

- 12** Állapítsa meg, hogy az 5. számú idézet, amely Petőfi híres „szőlőszem-példázatából” való, melyik művében olvasható!
- (A) János vitéz (B) Világosságot! (C) A helység kalapácsa (D) Az apostol
- 13** A világirodalom legismertebb csinovnyik-novellája, amelyben az író groteszk képet fest a világról, ahol egy hétköznapi ruhadarab annyira felértékelődik, hogy még egy emberi élet értelmét is jelentheti! Döntse el, hogy az alábbi négy lehetőség közül melyik novelláról van szó!
- (A) Csehov: *A csinovnyik halála* (B) Gogol: *A köpönyeg*
(C) Dosztojevszkij: *Szegény emberek* (D) Tolsztoj: *Ivan Iljics*
- 14** Ismerje fel az alábbi szavak alapján az Ady-verset!
- „beszökött, suhant, ballagtam, halk lombok, kis rőzse-dalok”
- (A) Lédával a bálban (B) Elbocsátó szép üzenet
(C) Párizsban járt az ősz (D) Az eltévedt lovas
- 15** A Nyugat első nemzedékéhez tartozott:
- (A) Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, Kaffka Margit, Móricz Zsigmond
(B) Márai Sándor, Erdélyi József, Szentkuthy Miklós, Vas István
(C) Weöres Sándor, Ottlik Géza, Szerb Antal, Radnóti Miklós
(D) Szabó Lőrinc, József Attila, Illyés Gyula, Németh László
- 16** Jelölje meg, hogy melyik műben olvashatunk egy brutális gyilkosságról, amelyben egy pásztort és kisleányát mindössze egy rézveretes szíjért ölnek meg!
- (A) Mikszáth Kálmán: *Az a fekete folt* (B) Illyés Gyula: *Puszták népe*
(C) Déry Tibor: *Niki* (D) Móricz Zsigmond: *Barbárok*
- 17** 1944 augusztusában a Lager Heidenau foglyait elindították a bori tábor felé. Radnóti ennek a szörnyű útnak az élményét a következő versben dolgozta fel:
- (A) Töredék (B) VII. ecloga (C) Erőltetett menet (D) Nem tudhatom...
- 18** Márai Sándor önéletrajzi esszéregényének címe:
- (A) A gyertyák csonkig égnek (B) Szindbád hazamegy
(C) Zendülők (D) Egy polgár vallomása
- 19** Állapítsa meg, melyik az a szlovákiai magyar író, aki a *Messze voltak a csillagok* (1963), *Földönfutók* (1967), *Egy szál ingben* (1976) – trilógiává összeálló regényeiben egyre táguló térben és időben mutatja be a szlovákiai magyarság történelmét és a jelenkori tudatát!
- (A) Duba Gyula (B) Dobos László
(C) Mács József (D) Grendel Lajos

20	<p>Az állatok megdöntik az emberek uralkodását, de aztán a szabadságukkal nem tudnak mit kezdeni. A felszabadult állatok hajdani jelszava, miszerint minden állat egyenlő, úgy módosult, hogy azért vannak, akik egyenlőbbek. A világhírű allegorikus regény szerzője és a mű címe:</p> <p>(A) Orwell: <i>Állatfarm</i> (B) Bulgakov: <i>Kutyaszív</i> (C) Ajtmatov: <i>A versenyló halála</i> (D) Kafka: <i>Az átváltozás</i></p>
21	<p>A magánhangzók időtartamát fejelembe véve válassza ki, melyik lesz a helyes írásmód!</p> <p>(A) Szívesen elfogadom a meghívást. (B) Szívesen elfogadom a meghívást. (C) Szívesen elfogadom a meghívást. (D) Szívesen elfogadom a meghívást.</p>
22	<p>Válassza ki, hogy az alábbi idegen szavak közül melyiknek van negatív, elmarasztaló jellege, amelynek értelme: hozzá nem értő, kellő felkészültséggel nem rendelkező személy!</p> <p>(A) kompetens (B) diszkrét (C) iniciatív (D) dilettáns</p>
23	<p>Válassza ki az alábbi intézmény nevének helyes formáját!</p> <p>(A) komáromi Jókai színház (B) komáromi jókai színház (C) Komáromi Jókai Színház (D) komáromi Jókai Színház</p>
24	<p>Állapítsa meg, hogy melyik helyesírási forma helyes!</p> <p>(A) személy gépkocsi vezető (B) személygépkocsivezető (C) személygépkocsi-vezető (D) személy-gépkocsivezető</p>
25	<p>Állapítsa meg, hogy melyik mondat tartozik az ábrához!</p> <p>(A) A kapitány szobájában szép bútorok voltak. (B) A szomszéd házának tetejéről leesett két cserép. (C) A sarki boltba meghozták a friss árut. (D) A kert szélvédett sarkában már kinyíltak a virágok.</p> <div style="text-align: right; margin-right: 50px;"> </div>
26	<p>Határozza meg, milyen lesz az alábbi mondat alánya!</p> <p style="text-align: center;"><i>Mindenki jöjjön el holnap hozzánk!</i></p> <p>(A) határozott (B) határozatlan (C) általános (D) nincs alánya</p>
27	<p>Döntse el, hogy a következő mondatban a határozó melyik típusáról van szó!</p> <p style="text-align: center;"><i>A kazettát már háromszor meghallgattuk.</i></p> <p>(A) mértékhatózó (B) számhatározó (C) mennyiséghatározó (D) fokhatározó</p>
28	<p>Keresse meg, hogy melyik lesz a <u>lehetőség</u> szó szinonímája!</p> <p>(A) esemény (B) esendőség (C) esetlenség (D) esély</p>

29	Állapítsa meg, melyik jelentéstani kategóriába sorolható az <u>egér</u> szó!
(A) azonos alakú szó	(B) többjelentésű szó
(C) egyjelentésű szó	(D) eltérő jelentésű szó
30	Döntse el, melyik szófaji kategóriába sorolná a következő szavakat!
<i>alatt, le, hogy</i>	
(A) határozószók	(B) igenevek
(C) viszonyszók	(D) névszók
31	Határozza meg az alábbi mondatban található melléknévi igenév fajtáját!
<i>Dédapám megmutatta lerombolt házának fényképét.</i>	
(A) befejezett melléknévi igenév	(B) beálló melléknévi igenév
(C) folyamatos melléknévi igenév	(D) nincs benne melléknévi igenév
32	Állapítsa meg, hogy az alábbi mondat hová sorolható a szerkezete szerint!
<i>Mennyibe kerül?</i>	
(A) hiányos mondat	(B) tőmondat
(C) bővített mondat	(D) tagolatlan mondat
<u>Válaszadós kérdések</u>	
Válaszaikat a 33 – 64 számú kérdésekre a piktogrammal jelölt 2. számú válaszadólapra írják!	
33	Nevezze meg azt a műfajt, amelynek neve magyarul „olvasandót” jelent! A 11. században e műfajban írt történetek a szentek életével, csodatételeivel foglalkoztak.
34	Írja le annak a középkori szentnek a nevét, akinek cselekedetei, prédikációi – amelyeket az ég madaraihoz is intézett – az 1440 körül másolt első magyar nyelvű kódexünkben, a Jókai-kódexben maradtak fenn!
35	Állapítsa meg, hogy melyik középkori nyelvemlékünkben származik az első összefüggő magyar mondattörredék a: „feheruaru rea meneh hodu utu rea” (Fehérvárra menő hadútra)!
6. számú idézet	
<i>„No, hát ma éjjel is itt járt az izé?”</i>	
36	Döntse el, hogy a 6. számú idézetben – Shakespeare <i>Hamlet</i> című tragédiájában – Horatio kire vagy mire gondolt!
7. számú idézet	
<i>„S most Pannónia is ontja a szép dalokat. Sokra becsülnek már, a hazám is büszke lehet rám, Szellemem egyre dicsőbb, s általa híres e föld.”</i>	
37	Írja le Janus Pannonius: <i>Pannónia dicsérete</i> című költeményének első sorát, amely a fenti, 7. számú idézetben olvasható sorokkal folytatódik, ill. fejeződik be!

38	Határozza meg a Balassi-strófa rímképletét!
39	Zrínyi Miklós prózai művei közül az utolsó egy röpirat, amelyben a török veszedelemre és a vele szembeni védekezésre szólít fel. Írja le a mű címét!
40	II. Rákóczi Ferenc apródja volt, aki száműzetésében sem hagyta magára a fejedelmet, és leveleiben számolt be sorsukról. Nevezze meg az illetőt és annak száműzetésben írt, összegyűjtött leveleinek címét!
41	Írja a címét annak a több kötetből álló könyvsorozatnak, amely a felvilágosult francia gondolkodók eszméit foglalta magába! A mű címe magyarra fordítva tudománytárat jelent.
<p>8. számú idézet</p> <p>„... az ember természettől fogva jó, és csak az intézmények teszik rosszá az embereket.”</p>	
42	Állapítsa meg, melyik francia író-gondolkodó fogalmazta meg a „Vissza a természethez!” elképzelést, amelyről a 8. számú idézetben olvashatunk!
43	Politikus, író. Legismertebb művei: <i>Hitel</i> , <i>Világ</i> , <i>Stádium</i> . <i>Naplója</i> az európai vallomásirodalom kiemelkedő alkotása. Kossuth a „legnagyobb magyar”-nak nevezte. Írja le pontosan a nevét!
44	Állapítsa meg, ki az az angol romantika korabeli író (aki egy „izgága” lord), akiről a 19. század egyik „betegségét” a világfájdalmat nevezték el, mivel szinte azonosult egyik lírai útirajzának főhősével, az önmagával s a világgal meghasonlott Childe Harolddal!
45	Állapítsa meg, ki volt az ún. „kisember-novellák” írója, aki az orosz realista irodalomban groteszk novelláival kíméletlen kritikát mondott a nagyvárosi társadalom eltorzult értékrendjéről! Legjobb novellái: <i>A köpönyeg</i> , <i>Az orr</i> .
46	Nevezze meg azt a magyar folyóiratot, amely a 20. század elején (1908-ban) indult, amelynek megalakulásával egy egész korszakot meghatározó mozgalom jött létre! Az első főszerkesztője Ignotus volt, az utolsó Babits (1941-ig).
47	Állapítsa meg, melyik lesz az a szókép, amelyik a modern líra egyik kedvelt kifejezőeszköze, a metafora egyik válfaja, amelynek alapja a különböző érzékelési területek benyomásainak összekapcsolása! Pl. köznyelvi: csípős megjegyzés; szépirodalmi: „gyémánt zene” (Nagy László), „lila dal” (Tóth Árpád)
48	Nevezze meg azt a magyar költőt, akinek első kötete az 1922-ben megjelent <i>Szépség koldusa</i> volt!
49	Írja le a nevét annak a kalandos életvitelű írónak, aki a Nyugat munkatársa és Ady barátja volt. Jellemző hőse Szindbád, a hajós. Prózája lírai fogantatású.
50	Nevezze meg a 20. század egyik legnagyobb hatású magyar gondolkodóját, dráma- és esszéíróját, aki a <i>Gyász</i> és az <i>Iszony</i> című műveivel a tudatregényt honosította meg irodalmunkban!
51	Írja le Sütő András, a jeles romániai magyar író első sikeres és egyben legismertebb regényének címét, amelyet ő csupán naplójegyzeteknek nevezett! Ez a lirizált szociográfiai regény kisebb egységekből áll, amelyekben történelmi dokumentumok, népdalok, családi történetek, anekdoták stb. sokféleségéből épül fel a mű.

52	Nevezze meg a talán legismertebb kortárs szlovákiai magyar író, akinek legjelentősebb regényei: <i>Éleslövészet, Galeri, Áttételek!</i>
53	Írja le helyesen az alábbi tulajdonnevek -i képzős származékát! <i>Szabadság tér, Magas – Tátra</i>
54	Kapcsolja a -val, -vel toldalékot az alábbi szavakhoz! <i>Móricz + val Grimm + vel</i>
55	Alkosson egy rövid, 3-4 szóból álló mondatot, amelyben szerepel az egyelőre szó!
56	Egy helytelenül használt szó miatt értelmét veszítette az alábbi mondat. Keresse meg az odaillő szót, és írja le helyesen az egész mondatot! <i>Betegség végett zárva a bolt.</i>
57	Értelmezze röviden, 2-3 szóval a megfogalmazott szólást! <i>Falra hányt borsó.</i>
58	Alkosson egy olyan szót, amelyben mássalhangzó-összeolvadás lesz!
59	Keresse meg, majd írja ki az alábbi szóból a feltételes mód jelét! <i>kihajlíthatnád</i>
60	Tegye a kér igét: T/1, feltételes mód, múlt idő, tárgyas ragozású alakba!
61	Alkosson a számol cselekvést kifejező igéből műveltető igét!
62	Állapítsa meg az aláhúzott szó szófaját az alábbi mondatban! <i>A madár az <u>enyém</u>.</i>
63	Az alábbi mondatban található jelzőket írja ki, majd állapítsa meg fajtájukat! <i>A szomszédom kertjében két szép almafa száradt ki a nyáron.</i>
64	Állapítsa meg az alábbi összetett mondatban a mellékmondat fajtáját! <i>János azt szeretné, ha mindig első lehetne.</i>
Vége a teszt I. részének	